

Gamta grįsti sprendimai: VDU gyvosios laboratorijos ir profesinio mokymo bendradarbiavimas

Parašė: Anželika Dautartė, VDU

Vytauto Didžiojo universiteto gyvoji laboratorija (VDU LL), veikdama tarptautinio projekto ENABLS kontekste, nuosekliai stiprina bendradarbiavimą su profesinio mokymo sektoriumi (TVET), siekdama skatinti praktinį, patirtimi grįstą mokymąsi apie gamta grįstus sprendimus.

Vienas iš šio bendradarbiavimo pavyzdžių vyko 2026 balandžio 15 d. Tai edukacinės veiklos su **Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centru mokiniais**, kurių metu jaunimas buvo kviečiamas ne tik susipažinti su gamta grįstų sprendimų (angl. Nature-Based Solutions) samprata, bet ir aktyviai įsitraukti į jų kūrimą. Mokiniai analizavo realius aplinkos iššūkius – miesto karščio salas, vandens pertekliaus problemas, biologinės įvairovės nykimą – ir ieškojo sprendimų, pasitelkdami gamtos procesus, tokius kaip augalų gebėjimas vėsinėti aplinką, sugerti lietaus vandenį ar kurti buveines gyviesiems organizmams.

Ypatingas dėmesys buvo skiriamas kūrybiniam ir kritiniam mąstymui. Dirbdami individualiai ar poromis, mokiniai rengė savo siūlomų sprendimų vizualizacijas, argumentavo jų veikimo principus, vertino naudą aplinkai ir visuomenei bei diskutavo apie galimus įgyvendinimo iššūkius. Tokiu būdu buvo ugdomas gebėjimas kompleksiskai vertinti aplinkos problemas ir ieškoti tvarių, inovatyvių sprendimų.

Svarbi veiklos dalis – patirtinis mokymasis **VDU ŽŪA virtualiame arboretime**, kuris tampa gyva laboratorija, leidžiančia mokiniams tiesiogiai stebėti gamtos procesus ir jų teikiamą naudą. Virtualioje erdvėje mokiniai tyrinėjo biologinę įvairovę, analizavo dirvožemio ir vandens sąveikas, vertino žaliųjų erdvių reikšmę žmogaus savijautai bei klimato kaitos švelninimui

Šios veiklos padėjo geriau suprasti, kad gamta grįsti sprendimai nėra vien teorinė koncepcija – tai realiai pritaikomi sprendimai, galintys vienu metu spręsti kelis iššūkius: saugoti biologinę įvairovę, padėti prisitaikyti prie klimato kaitos ir gerinti žmonių gyvenimo kokybę.

VDU gyvosios laboratorijos bendradarbiavimas su profesinio mokymo institucijomis atskleidžia didelį tokio tarpsektorinio dialogo potencialą. **Įtraukdami jaunimą į realių problemų sprendimą, kuriame tiltą tarp mokslo, švietimo ir visuomenės bei stipriname gebėjimą veikti tvarumo link.**

Tokios iniciatyvos ne tik plečia mokinių žinias, bet ir įkvepia juos tapti aktyviais pokyčių kūrėjais savo bendruomenėse.

